

Govern de les Illes Balears

Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient i Territori
Direcció General de Medi Natural,
Educació Ambiental i Canvi Climàtic

Mesures de control als productes de fusta. El passaport fitosanitari. NIMF-15

Servei de Sanitat Forestal

Luís Núñez Vázquez

Cap del Servei de Sanitat Forestal

Jornada Informativa sobre el Pla d'Acció Autonòmic per al Control
del Nematode de la Fusta del Pi (*Bursaphelenchus xylophilus*)

Dijous, 3 de maig de 2012

Mesures de control als productes de fusta

<i>Organisme</i>	<i>Data</i>	<i>Títol</i>	<i>Descripció</i>
Ministeri de Medi Ambient i Medi Rural i Marí (Actual MAGRAMA)	19 d'abril de 2012 (CFN)	Protocol d'inspecció d'enviaments comercials de fusta	Protocol d'inspecció d'enviaments comercials de Portugal a les infraestructures vials per a la comprovació del compliment de la Decisió 2006/133/CE de la Comissió, en fusta i embalatges de fusta
Ministeri de Medi Ambient i Medi Rural i Marí (Actual MAGRAMA)	19 d'abril de 2012 (CFN)	Protocol d'inspecció de serradores i indústries de la fusta	Inspecció fitosanitària de serradores i indústries de la fusta: nematode de la fusta del pi
Ministeri de Medi Ambient i Medi Rural i Marí (Actual MAGRAMA)	Maig de 2010	Pla d'Acció Nacional per al Control del Nematode de la Fusta del Pi	Pla d'Acció Nacional per al Control del Nematode de la Fusta del Pi
Ministeri de Medi Ambient i Medi Rural i Marí (Actual MAGRAMA)	Novembre De 2008	Pla Nacional de Contingència	Programa per a l'aplicació de la normativa fitosanitària relativa al nematode de la fusta del pi (<i>Bursaphelenchus xylophilus</i>)

Mesures de control als productes de fusta

<i>Organisme</i>	<i>Data</i>	<i>Títol</i>	<i>Descripció</i>
Comunitat Autònoma de les Illes Balears	Octubre de 2011	Pla d'Acció Autonòmic per al Control del Nematode de la Fusta del Pi	Pla d'Acció Autonòmic per al Control del Nematode de la Fusta del Pi

Controls de serradores i indústries de la fusta

Protocol d'inspecció a serradores:

Menorca, Eivissa-Formentera:

Inspectors insulars

Mallorca

Inspectors del Govern (SV)

Quin tipus de controls?

Documentals, d'inscripció en el Registre, de productes, etc.

A Balears actualment hi ha cinc empreses inscrites en el Registre Oficial d'Establiments i Serveis Plaguicides d'Ús Ambiental i d'Ús en la Indústria Alimentària de les Illes Balears en l'àmbit d'actuació del tractament de la Fusta, però no al Registre Oficial d'Operadors d'Embalatges de Fusta, amb la qual cosa no estan autoritzades per aplicar el segell NIMF-15.

Control de moviment terrestre de material vegetal procedent de Portugal

Establiment de la ubicació dels controls, juntament amb el SEPRONA i la Guàrdia Civil de Trànsit.

S'aixeca acta de cada inspecció de camions procedents de Portugal amb fusta o mercaderia amb embalatge de fusta.

Si el camió incompleix la normativa, s'immobilitza i es prenen mostres de la fusta o la mercaderia *in situ* o en la destinació.

Control de l'eficàcia del tractament: es prenen mostres del primer camió de Portugal interceptat (per a fusta i embalatges).

Menorca, Eivissa-Formentera Inspectors insulars + Guàrdia Civil

Mallorca Inspectors del Govern + Guàrdia Civil

Controls de moviment terrestre de material vegetal procedent de Portugal

Com es controla la càrrega?

Identificació de la càrrega

Control documental

Si l'origen és Portugal, ha de disposar de
passaport fitosanitari o marca NIMF -5

Presa de mostres

Si la fusta presenta símptomes de blavenc fúngic, d'un
deteriorament clar o orificis d'insectes perforadors

En els enviaments amb irregularitats documentals

Control de l'eficàcia del tractament

Full informatiu

Mesures en cas d'incompliment

Si es detecten irregularitats en la fusta emmagatzemada o en els enviaments de fusta o embalatges procedents de Portugal, l'inspector adopta mesures cautelars provisionals (article 48 de la Llei 43/2002, de sanitat vegetal).

Immobilització cautelar provisional

Mesures en cas d'incompliment

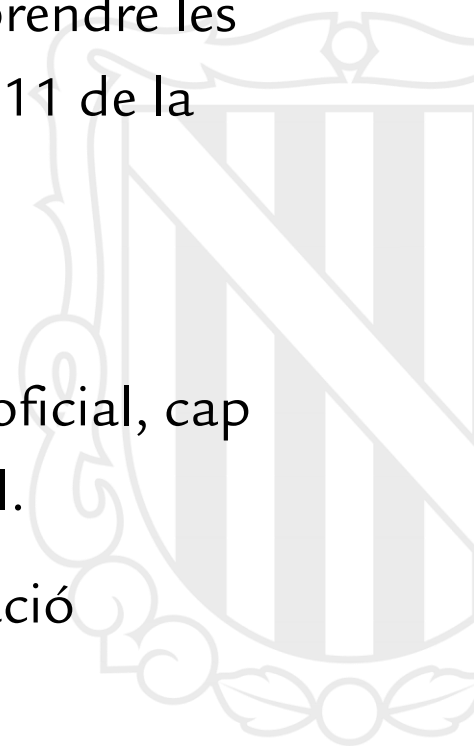
La Decisió 2006/133/CE estableix que s'han de prendre les mesures apropiades de conformitat amb l'article 11 de la Directiva del Consell 2000/29/CE:

Tractament adequat.

Autorització per a la circulació, sota control oficial, cap a zones que no representen un risc addicional.

Autorització de circulació per a la transformació industrial.

Destrucció.

Bones pràctiques

Concepte clau:

TRAÇABILITAT

Guia de bones pràctiques

- A. Exigències a proveïdors i recepció de mercaderies.
- B. Emmagatzematge de matèries primeres.
- C. Mesures que s'han d'adoptar durant el procés productiu.
- D. Emmagatzematge de productes elaborats.

Guia de bones pràctiques

A. Exigències a proveïdors i recepció de mercaderies

A.1. Certificats sobre l'origen de la fusta

[Passaport fitosanitari oficial](#)

[Marques NIMF 15](#)

A.2. Conservació d'albarans

A.3. Conservació de passaports fitosanitaris

A.4. Comunicació de detecció de recepció de fustes amb incompliments

A.5. Emmagatzemadors i importadors

Guia de bones pràctiques

B. Emmagatzematge de matèries primeres

B.1. Identificació de cada lot de fusta rebut

B.2. Correspondència entre albarans, passaports fitosanitaris i material emmagatzemat

B.3. Identificació i separació de partides de fusta procedents de Portugal

B.4. Separació de fusta tractada

B.5. Control de l'estat fitosanitari de la fusta

[illegible]

Guia de bones pràctiques

C. Mesures que s'han d'adoptar durant el procés productiu

C.1. Assegurar la traçabilitat en el procés productiu

Poder avalar documentalment la traçabilitat de tot el material

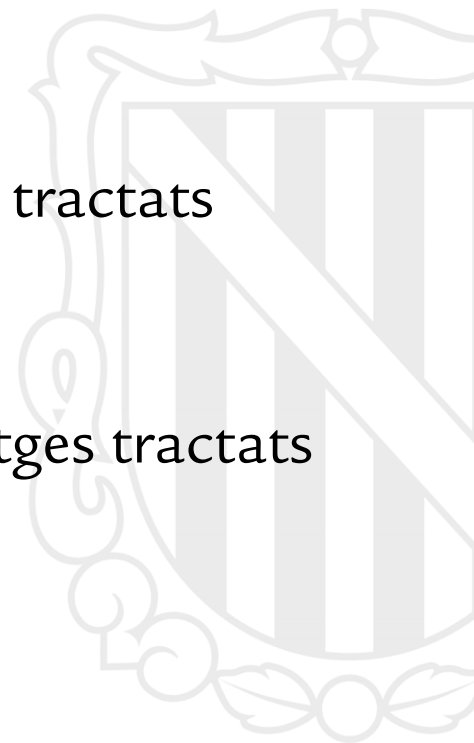

Guia de bones pràctiques

D. Emmagatzematge de productes elaborats

- D.1. Identificació de productes elaborats
- D.2. Diferenciació entre productes tractats i no tractats
- D.3. El producte final és fusta tractada
- D.4. Els productes finals són envasos o embalatges tractats

El passaport fitosanitari

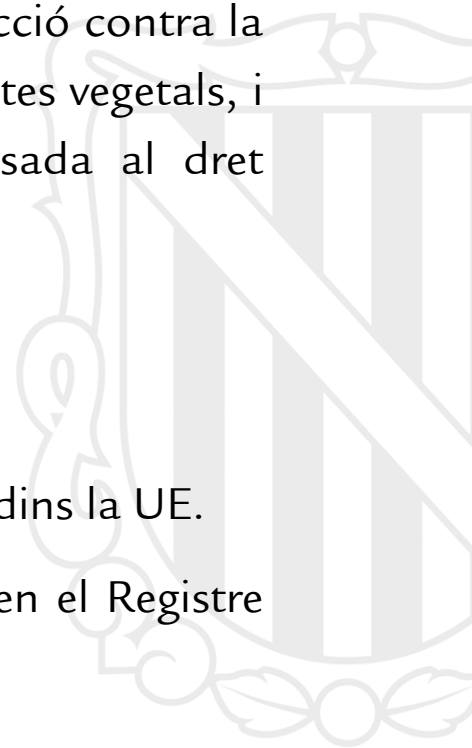
Què és el passaport fitosanitari?

La Directiva 2000/29 CEE del Consell regula les mesures de protecció contra la introducció a la UE d'organismes nocius per als vegetals o productes vegetals, i la propagació d'aquests a l'interior de la Unió. Està transposada al dret espanyol mitjançant el Reial decret 58/2005.

Consta d'una etiqueta i un document d'acompanyament.

L'han de dur determinats vegetals i productes vegetals per circular dins la UE.

Garanteix que el producte ha estat produït per entitats inscrites en el Registre Oficial i sotmès a controls o tractaments fitosanitaris.

El passaport fitosanitari

Què és el passaport fitosanitari?

L'obligatorietat de disposar del passaport depèn:

- del material vegetal
- de l'activitat desenvolupada per l'empresa (productor, comerciant o productor-comerciant)
- de la destinació geogràfica de la mercaderia

<i>Actividad</i>	<i>Destinació del material vegetal</i>	
	<i>Zona no protegida</i>	<i>Zona protegida</i>
Productor	PF	ZP
Comerciant	RP	ZP
Productor-comerciant	PF, RP	ZP

El passaport fitosanitari

Què és el passaport fitosanitari?

Classificació:

PF (normal)

- S'expedeix un cop fets els control oficials si compleix les condicions exigibles
- No és vàlid per a zones protegides
- Obligatori per als vegetals (annex V-A-I) i les llavors (annex IV-A-II)
- S'ha d'adherir al producte, a l'embalatge o al vehicle de transpor.

ZP (zona protegida)

- És necessari per enviar determinats productes vegetals a zones protegides.
- Zona protegida: zona de la UE on NO són endèmics ni estan establerts un o diversos organismes nocius. Ex.: processionària del pi a Eivissa (Actualment ja no).

El passaport fitosanitari

Què és el passaport fitosanitari?

RP (de substitució):

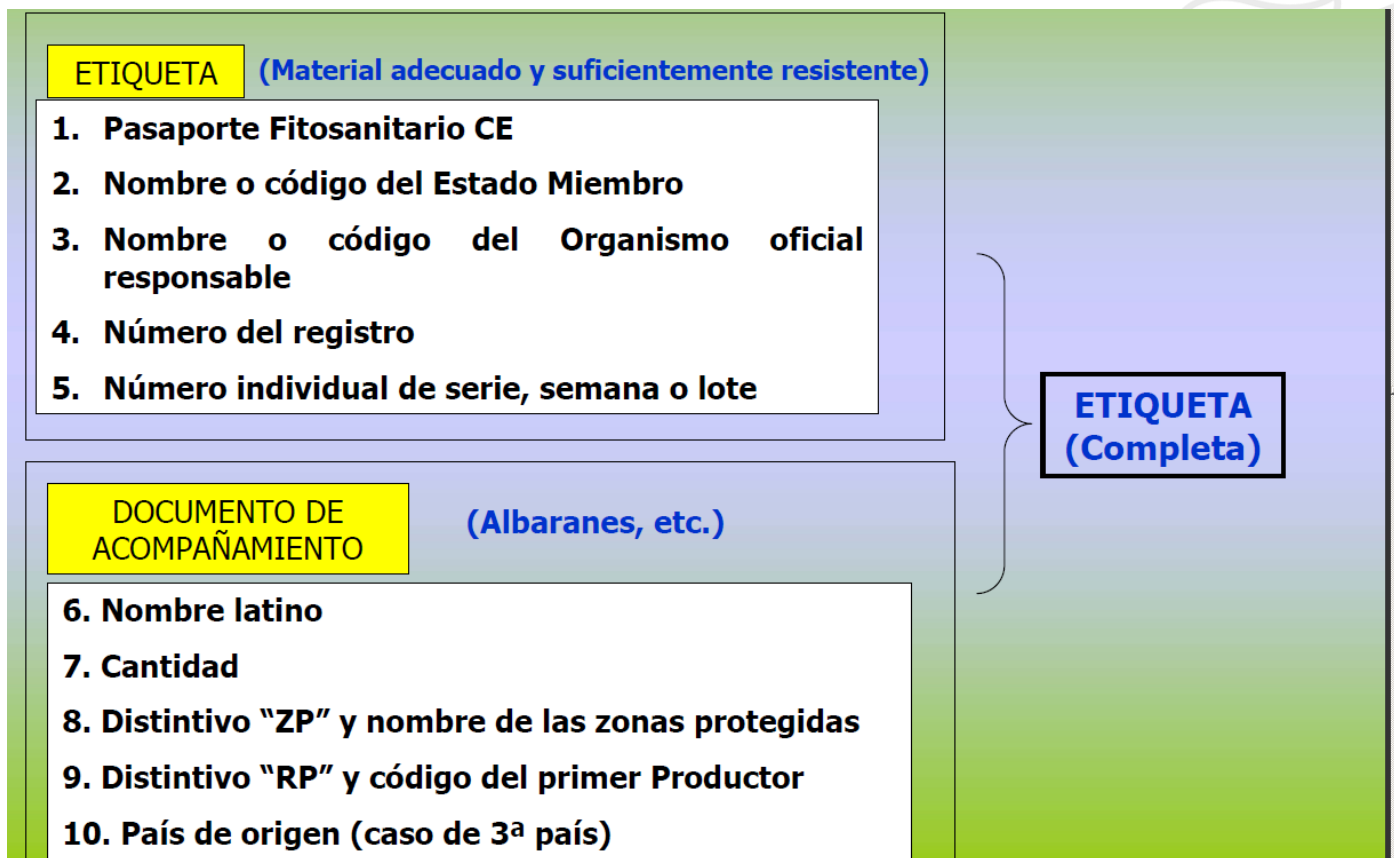
- Qualsevol PF pot ser substituït per un altre:
 - En el cas de divisió o combinació de partides
 - Si es modifica la situació fitosanitària de les partides
- A petició de qualsevol persona física o jurídica inscrita en el Registre
- Ha de garantir la identitat del producte de què es tracti i l'absència de risc de contaminació
- Ha d'incloure:
 - Un distintiu especial
 - El núm. del productor originari
 - El núm. del operador o responsable, en el cas que hi hagi un canvi de l'estatus fitosanitari

El passaport fitosanitari

Què és el passaport fitosanitari?

El passaport fitosanitari

Què és el passaport fitosanitari?

Una etiqueta oficial expedida per
l'organisme oficial responsable

Ministério da
Agricultura,
do Desenvolvimento
Rural e das Pescas

DGADR
Direcção-Geral
de Agricultura e
Desenvolvimento Rural

PASSAPORTE FITOSSANITÁRIO - CE

NOME BOTÂNICO: *Pinus L.* PORTUGAL

N.º DE REGISTO: N.º DE SÉRIE: E/ 240162

QUANTIDADE: 2,088 m³ N.º LOTE: 10025

SEMANA/ANO: 27/10 RP: HT

No es pot estendre després de 14 dies des de la posada en circulació
dels vegetals.

Únic

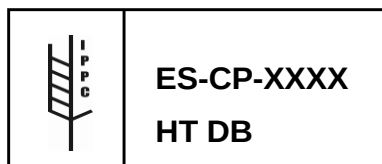

NIMF - 15

NIMF - 15 és la norma internacional per a mesures fitosanitàries núm. 15

Certifica que l'embalatge de fusta que l'exhibeix ha estat sotmès a una mesura aprovada per eliminar els riscos fitosanitaris del moviment d'aquest tipus de mercaderia.

Països que requereixen el compliment de la NIMF - 15

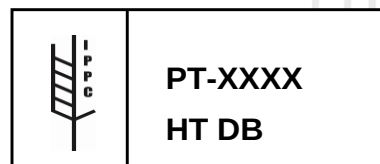
ES: codi ISO d'Espanya

CP: dígit que identifiquen la província on es troba situada la seu social de l'empresa

XXXX: codi assignat per la Direcció General de Recursos Agrícoles i Ramaders del MAGRAMA

HT/MB: sigles que identifiquen el tractament: tèrmic (HT, de *Heat Treatment*) o bromur de metil (MB, *Methyl Bromide*)

DB: sigles per indicar que l'embalatge ha estat fabricat amb fusta escorçada

PT: codi ISO de Portugal

XXX: codi assignat per la DGADR del Ministeri d'Agricultura per al Desenvolupament Rural i Pesquer de Portugal

FAO
NIMF N-15
Reglamentació de l'embalatge de fusta utilitzat en el comerç
internacional
(2009)

Objectius

- Harmonitzar les mesures fitosanitàries en l'àmbit internacional.
- Facilitar el comerç.
- Reduir, de manera considerable, el risc d'introducció o dispersió de plagues de quarantena, relacionades amb l'embalatge fabricat de fusta en brut, utilitzat en el comerç internacional.
- Determinar l'origen de l'embalatge de fusta en brut, ja que representa una via per a la introducció i dispersió de plagues.

Material inclòs

Qualsevol tipus d'embalatge de fusta que pugui representar una via per a les plagues de plantes, que constitueix una amenaça principalment per als arbres vius.

Gàbies, caixes, calaixos, fusta per a embalatge (*), palets, tambors de cable i rodets.

(*) Els enviaments de fusta (troncs, fusta serrada) poden estar sostinguts per material d'embalatge fet de fusta del mateix tipus i qualitat que els de l'enviament, que compleixi els mateixos requisits fitosanitaris. En aquests casos la fusta per a embalatge es considerarà com a part de l'enviament i pot no considerar-se material d'embalatge de fusta en el context d'aquesta norma.

Material exclòs

- Embalatge de fusta fabricat completament de fusta prima (6 mm o menys de gruix).
- Embalatge de fusta fabricat completament de material de fusta sotmesa a processament, com el contraxapat, els taulers de partícules, els taulers de fibra orientada o els fulls de xapa que es fabriquin utilitzant cola, calor o pressió, o una combinació d'aquests.
- Barrils per a vi i licors que s'han escalfat durant la fabricació.
- Caixes de regal per a vi, cigars i altres productes fabricats amb fusta que ha estat processada o fabricada de manera que quedin lliures de plagues.
- Les serradures, els encenalls i la llana de fusta.
- Components de fusta instal·lats de manera permanent en els vehicles o contenidors emprats per nòlits.

Mesures fitosanitàries aprovades

Tractament tèrmic (HT): temperatura de 56 °C 30 minuts al centre de la fusta.

Fumigació amb bromur de metil (MB): **prohibit**

Aquests tractaments han estat adoptats tenint en compte :

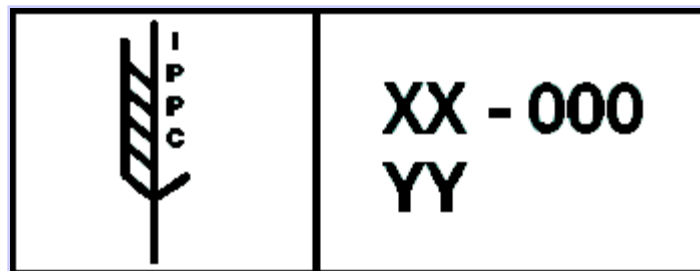
- La varietat de plagues que es puguin veure afectades.
- L'eficàcia del tractament.
- La viabilitat tècnica o comercial.

Decisió de la Comissió 2008/753/CE, de 18 de setembre, relativa a la **no inclusió del bromur de metil** en l'annex I de la Directiva del Consell 91/414/CEE, de 15 de novembre.

Aplicació i ús de la marca

La marca que apareix a continuació serveix per certificar que l'embalatge de fusta que l'exhibeix ha estat sotmès a una mesura aprovada.

SÍMBOL

XX: codi de les lletres del país segons la ISO.

000: codi del productor / subministrador del tractament.

YY: codi del tractament aplicat.

No hi ha d'haver cap altre tipus d'informació dins de la marca.

Ordre APA/3290/2007

Ordre APA/3290/2007, de 12 de novembre, per la qual s'estableix la Norma tècnica fitosanitària que han de complir els embalatges de fusta utilitzats en el comerç amb tercers països i el procediment administratiu autoritzat.

NIMF - 15

Objectiu

Ordre APA/3290/2007

En compliment del que estableix la norma internacional de mesures fitosanitàries NIMF-15:

1. Adoptar la norma tècnica fitosanitària que han de complir els embalatges de fusta utilitzats en el comerç amb països tercers.
2. Establir el procediment administratiu per obtenir les autoritzacions següents:
 - a) Operadors d'embalatges de fusta conforme a la NIMF-15.
 - b) Marcatge dels embalatges de fusta, amb el logotip de la NIMF-15.

Entitats autoritzades

Ordre APA/3290/2007

Operadors d'embalatges de fusta

- Serradores
- Fabricants d'embalatges
- Empreses de reciclatge o reparació d'embalatges
- Empreses de tractament de calor

Marcatge dels embalatges de fusta amb el logotip de la NIMF-15

- Fabricants d'embalatges
- Empreses de reciclatge o reparació d'embalatges
- Empreses de tractament de calor (**Ordre ARM/2213/2010**)

Registre Oficial d'Operadors d'Embalatges de Fusta

Ordre APA/3290/2007

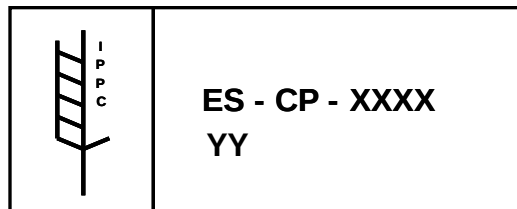
En el Registre Oficial d'Operadors d'Embalatges de Fusta hi han d'estar inscrites:

- Les entitats autoritzades com a operadors d'embalatges de fusta

Núm. identificatiu → ES - CP - XXXX

- Les entitats autoritzades per marcar els embalatges de fusta

Marca →

Obligacions de les entitats registrades

Ordre APA/3290/2007

- Comunicar qualsevol modificació en l'activitat, les instal·lacions, el responsable o en qualsevol altra dada consignades en la sol·licitud.
- Permetre als inspectors fitosanitaris l'entrada a les instal·lacions, facilitar-los l'accés als arxius documentals relatius als proveïdors i clients o a qualsevol altre tipus d'informació.
- Facilitar dades de subministraments i matèries primeres emprats en els tractaments fitosanitaris.

En el cas d'intercepció han de comunicar la informació i la justificació de les causes que hagin pogut motivar l'incompliment del que estableix l'Ordre.

Tractaments autoritzats (annex I)

Ordre APA/3290/2007

Tractament tèrmic (HT)

56 °C durant 30 minuts continus, inclosa la part central

Subcontractació del tractament tèrmic

En el cas que els feixos del material de fusta estiguin embalats, s'ha d'utilitzar una etiqueta, en la qual ha de figurar el número de registre, grapada o enganxada en el feix de fusta. Si no és així, totes les unitats de l'enviament han d'estar degudament identificades.

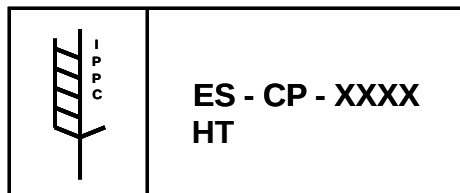
Marca

Ordre APA/3290/2007

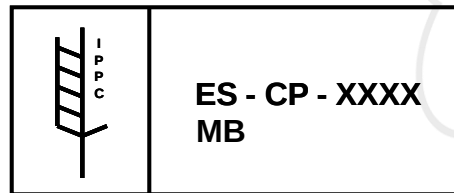
El marcatge ha d'estar estampat:

- pel fabricant de l'embalatge de fusta
- per l'empresa de reciclatge o reparació d'embalatges
- per l'empresa de tractament de calor

Tractament de calor

Fumigació amb **MB**

ES: codi ISO d'Espanya

CP: codi de la província

XXXX: número de registre assignat per la Direcció General de
Desenvolupament Agrícola i Ramader

HT / MB: tractament tèrmic / fumigació amb bromur de metil

Controls i inspeccions

Ordre APA/3290/2007

Les inspeccions i els controls, tant documentals com de les instal·lacions, per comprovar que es mantenen les condicions previstes, es faran sense avís previ.

A cada inspecció s'ha d'aixecar una acta.

S'ha de prestar als inspectors l'ajuda i la col·laboració necessàries per al compliment de les seves funcions.

Aquestes inspeccions estan subjectes a una taxa, d'acord amb la Llei 4/2004, de 29 de desembre, de modificació de taxes i de beneficis fiscals d'esdeveniments d'interès públic excepcional.

Motivació de la modificació de l'Ordre APA/3290/2007

Ordre ARM/2213/2010

Ordre ARM/2213/2010, de 30 de juliol, per la qual es modifica l'Ordre APA/3290/2007.

- Revisió NIMF N-15: Reglamentació de l'embalatge de fusta utilitzat en el comerç internacional (2009).
- Retirada de l'autorització de bromur de metil a la UE.

Principals modificacions (1/5)

Ordre ARM/2213/2010

1. Marcatge dels embalatges de fusta amb el logotip de la NIMF-15

- Fabricants d'embalatges.
- Empreses de reciclatge o reparació d'embalatges.
- Empreses que apliquen tractaments de calor (tractament i marcatge d'embalatge usat).

2. Tractaments

En aplicació de la normativa comunitària, s'extingeixen les autoritzacions d'operadors que apliquen tractaments de fumigació amb bromur de metil a partir del 18 de març de 2010.

Principals modificacions (2/5)

Ordre ARM/2213/2010

3. La marca

Augments variants de la marca

4. Fusta escorçada

Obligatorietat de l'ús de la fusta escorçada

Eliminació de les sigles BM

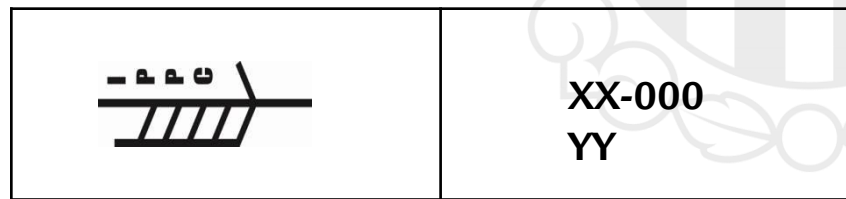
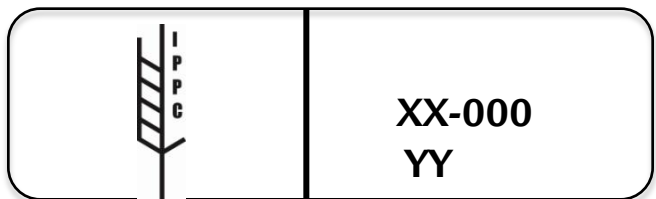
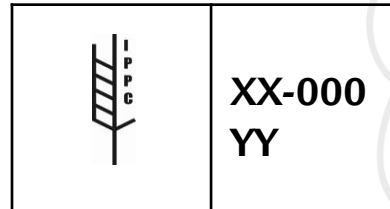
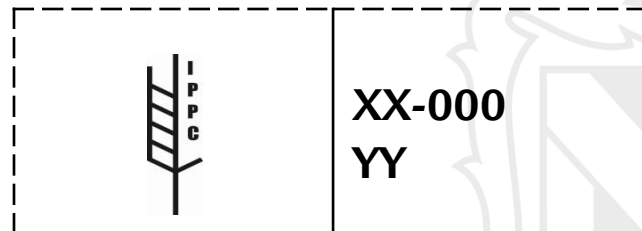
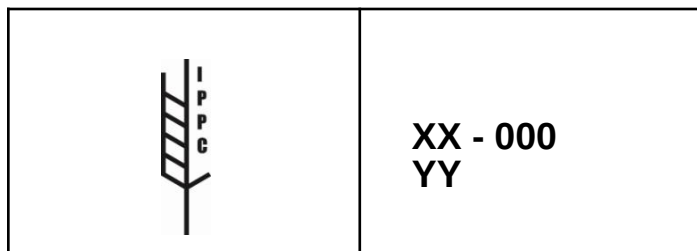

NIMF - 15

Principals modificacions (3/5)

Ordre ARM/2213/2010

La mida, les fonts i la posició de la marca poden variar, però la grandària ha de ser suficient perquè els inspectors la vegin i llegeixin sense cap ajuda visual.
No hi ha d'haver cap altre tipus d'informació dins de la marca.

Principals modificacions (4/5)

Ordre ARM/2213/2010

Embalatge reparat (embalatge amb 1/3 dels elements reemplaçats)

Es limita a dos el nombre de marques diferents, una vegada efectuada la reparació.

Si la unitat d'embalatge de fusta presenta dues o més marques diferents abans d'efectuar la reparació, o si la reparació s'ha efectuat amb fusta no tractada.

Les marques anteriors s'han d'eliminar de manera permanent.

L'embalatge de fusta reparat ha de tornar a rebre tractament

Després del nou tractament s'ha d'aplicar de nou la marca de conformitat amb aquesta norma.

Principals modificacions (5/5)

Ordre ARM/2213/2010

Embalatge reciclat (embalatge amb més d'1/3 dels elements reemplaçat)

Cal eliminar de manera permanent tota l'aplicació anterior de la marca (per exemple, cobrint-la amb pintura o esmerilant-la).

Ha de tornar a rebre tractament i s'hi ha d'aplicar de nou la marca.

Embalatge reutilitzat

No és necessari sotmetre a un nou tractament ni tornar a marcar el material tractat d'acord amb la normativa anteriorment vigent.

Empreses inscrites en el Registre Oficial d'Operadors d'Embalatges de Fusta

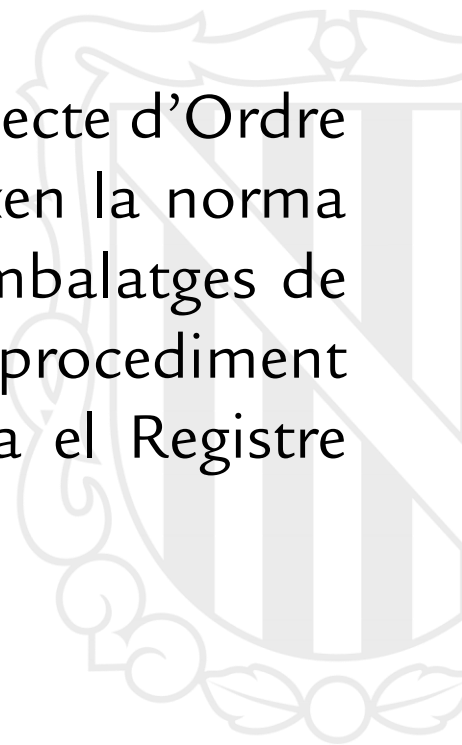
Total: 938. Any 2011

NIMF - 15

Finalment, cal dir que està en tramitació el Projecte d'Ordre AAA/... / 2012, de... de..., pel qual s'estableixen la norma tècnica fitosanitària que han de complir els embalatges de fusta, segons el que estableix la NIMF-15, i el procediment administratiu d'autorització, i es crea i regula el Registre Oficial d'Operadors d'Embalatges de Fusta.

Govern de les Illes Balears

Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient i Territori
Direcció General de Medi Natural,
Educació Ambiental i Canvi Climàtic

Gràcies per la vostra atenció.